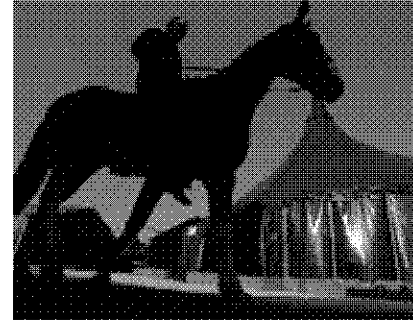

Bartabas'ın atı, güne ilahilerle başlıyor

ALİ İHSAN AYDIN PARIS

09/08/2009

Dünyanın ilk ve tek at tiyatrosu Zingaro'nun kurucusu, ünlü at terbiyecisi Bartabas, neyzen Kudsi Ergüner ve tasavvuf musikimizin duayenlerinden Nezih Uzel ile Parislilere çok özel "gün doğumları" yaşıyor.

Saat 05.00. "Işıklar şehri" Paris, hâlâ uykuda. Yeni bir güne uyanmayı bekliyor. Gündüz, şehrin en yoğun mekanlarından birisi olan Concorde Meydanı bomboş. Biraz ilerideki Eyfel Kulesi ise sanki inzivada. Loş ışıklara bürünmüş.

Dünyanın en hareketli metropollerinden birisi olan Paris'i bu kadar ıssız ve karanlıkta görmek garip geliyor.

Sabahın bu vaktinde kalkarak yollara düşen dört yüz kişi, Concorde kapısından girerek Louvre Müzesi'nin Tuileries Bahçesi'nde kurulan geçici sahnede yerini alıyor. Parkta ışıklar yanmadığı için ortalık zifiri karanlık. Kimse kimsenin yüzünü seçemiyor. Dört yanı ağaçlarla çevrili "karede" ıssızlık daha da derin. Herkes, pürdikkat ortada dönen atı takip ediyor. Ve Bartabas, üzerindeki keşiş kıyafetine benzeyen elbisesiyle gizemli bir şekilde alana giriyor. Sessizlik bozuluyor. Tarih yüklü Tuileries Bahçesi'nden göğe ilahiler ve ney nidaları yükseliyor.

Bartabas, atı Le Caravage, Kudsi Ergüner ve Nezih Uzel, "Gün doğumu" (Lever du soleil) isimli gösteri için 31 Temmuz'dan bu yana aynı saatlerde Paris'in farklı tarihî bahçelerinde sahneye çıkıyor. Paris Belediyesi'nin "Yaz Mahallesi" etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen gösteri, cuma sabahı ikinci kez Fransa'da Türkiye Mevsimi çerçevesinde Tuileries Bahçesi'nde kurulan Cafe Turc'deydi. Tepeden tırnağa karalara bürünmüş Bartabas, usulca Le Caravage'a biniyor. Karanlıkta, atın üzerinde adeta bir korkuluğu andırıyor. Le Caravage, meydanın ortasında çember çizerek dönmeye başlıyor. Zaman zaman, durup Ergüner ve Uzel'e dikkat kesiliyor. Dinliyor. Ve yeniden dönmeye başlıyor. Bir derviş gibi. Kutsi Hoca'nın neyinde makamlar birbirini kovalarken; Uzel'in Yunus Emre'den, Taşlıcalı Yahya Bey'den, Aziz Mahmud Hüdayi'den, Pir Sultan Abdal'dan, Bezircizade Muhyiddin'den seslendirdiği Türkçe ilahiler neyin nidalarına vücut oluyor. Ve yavaş yavaş gün ağarmaya başlıyor. Le Caravage ise artık sadece dönmüyor, cezbe halinde dans edercesine harika görüntüler sunuyor izleyicilere. Zaman zaman tambur ve neyin ritmine uyarak, hızlanıyor, yavaşlıyor, zıplıyor, çapraz yürüyor ve muhteşem İspanyol adımları... Gün doğumuyla artık her şeyi daha çıplak gören izleyiciler, bir gösteriden çok bir insan ve atın arasındaki özel ilişkiyi gözlemliyor.

Ergüner, "Gün doğumu"ndan sonra geçilen Cafe Turc'de hiçbir gösteriden önce hazırlık yapmadıklarını, her şeyin doğaçlama olduğuna dikkat çekiyor. Her şey, atın ve üç sanatçının o anki duygularına göre şekilleniyor. Le Caravage'in performansından şitayişle bahseden Uzel, "Tamamen emprovize, bazen biz ata uyuyoruz, bazen o bize." şeklinde konuşuyor.

Bartabas, Paris'te yaşayan Kudsi Ergüner ile buluşmadan önce, Nezih Uzel ile birlikte yaptıkları ilahi ve ney CD'sini her seher vakti atlarına dinletiyormuş. İkili, 2006 yılında Fransa'daki Hayal Festivali için "Gün doğumu" projesini hayata geçirdi. Öte yandan, "Gün doğumu" ile birlikte Kudsi Ergüner'in Türkiye Mevsimi kapsamında Trakya Bohemleri ile gerçekleştirdiği gösteriler Fransız basınında büyük ilgi gördü. "Gün doğumu" gösterisinin son seansı, bu sabah Paris'in Latin mahallesinde, Roma'dan kalma ünlü amfi tiyatro Arènes de Lutèce'de yapıldı.